

AMERİKA'NIN ÇÖKÜŞÜ... BU DEFA GERÇEK!

ABD hükümetinin yurtdışı kaynaklı borçlara giderek daha fazla bel bağlar hale gelmesi, ülkeyi daha da kırılan bir yapıya sürüklüyor.

Amerika, askeri üstünlüğünü açığa dayalı harcamalar yoluyla fonluyor. Bunun da anlamı, Afganistan'daki savaş, Çinlilerin kredi kartından ödeniyor. Genel Kurmay Başkanı Amiral Mike Mullen, ABD'nin ulusal güvenliği karşısında tek ve en büyük tehdit olarak artan ulusal borcunu göstermişti. Ekonomik ve siyasi güç Batı'dan Doğu'ya kayarken, yeni uluslararası düşmanlıklar da kaçınılmaz biçimde su yüzüne çıkıyorlar. ABD'nin elinde halen mükemmel güç unsurları var. Ekonomisi muhtemelen belini doğrultacak. Ordusunun diğer hiçbir ülkenin yanına dahi yaklaşmayacağı bir küresel varlığı ve teknolojik avantajı mevcut. Ancak, Amerika, 17 yıllık dönemde elinde bulundurduğu küresel egemenliği bir daha asla yaşayamayacak. O günler artık sona erdi.

GIDEON RACHMAN

Bu defa farklı. Amerika'nın geçmişte çöküş evrelerinden geçtiği elbette doğru. John F. Kennedy, 1960 yılında Başkanlık seçimi kampanyalarında şöyle bir serzenişte bulunmuştu:

"Amerika'nın Sovyetler Birliği karşısındaki göreceli gücü azalıyor; komünizm, dünyanın her bir bölgesine yavaş yavaş yayılıyor." Ezra Vögel'in 1979 yılında yayımlanan Japan as Number One (Bir Numara olan Japonya) adlı kitabında ise, Japonya'nın üretim teknikleri ve ticaret politikalarına dair paranoyanın on yıl içinde giderek artacağı haber veriliyordu.

Elbette, son kertede Amerika'nın üstünlüğü karşısında Sovyetlerin ve Japonların oluşturduğu tehditler, asılsız çıktı. Dolayısıyla, Amerikalılar eğer Çin kaynaklı yeni tehdit iddialarını, bir kez daha yersiz yere telaş çıkarılması olarak algılamışlarsa, affedilebilirler. Ancak, bu fablla ilgili çoğu zaman gözden kaçan bir hakikat var ki: aslında ortalık son derece haklı biçimde telaşa verilmişti. **Telaşa verilmesine neden olan unsur ise, karşımızda duruyordu: Çin!**

Çin'in ABD karşısında oluşturduğu tehdit, hem ekonomik hem de demografik açıdan çok daha ciddidir. **Sovyetler Birliği çöktü; çünkü ekonomik sistemi artık tüm etki gücünü yitirmişti; SSCB hiçbir zaman dünya piyasalarında rekabet deneyimi yaşamadığı için bu ölümcül kusur uzun süre kendini gizlemişti.** Çin ise, küresel arenada ekonomik cesaretini kanıtladı. Ekonomisi, neredeyse son otuz yıldır yılda ortalama %9 ila 10 arasında büyüyor. Artık ihracat alanında dünya lideri ve dünya çapında en büyük imalatçı konumunda. Döviz rezervleri, 2,5 trilyon dolar aşmış durumda. Çin malları dünya çapında rekabet ediyor. Tüm bunlar, Sovyet-tarzı bir ekonomik yaklaşım değil elbette.

Japonya'da uzun yıllar boyunca hızlı bir ekonomik büyüme deneyimi yaşadı; hâlihazırda halen ihracat konusunda güçlü bir aktör. Ancak, hiçbir zaman 1 numara olmaya aday hale gelemedi. Japon nüfusu, ABD'nin yarısından az; bunun da anlamı Japon ekonomisi Amerikan ekonomisine baskın çıkmadan önce, ortalama Japon insanının ortalama Amerikan vatandaşından iki kat daha fazla zengin olması gerekiyor. Ancak, bu hiçbir zaman gerçekleşmeyecek. Buna karşın, Çin nüfusu, ABD nüfusunun dört katından fazla. **Goldman Sachs'ın yaptığı ve Çin ekonomisinin 2027 yılında ABD ekonomisinden büyük olacağına dair o meşhur tahmin, 2008 yılındaki ekonomik kriz öncesinde yapılmıştı, şu an için, Çin, o tarihten de önce 1 numara olabilir.**

Çin'in ekonomik cesareti, daha şimdiden Pekin'in dünya çapında Amerika'nın nüfuzuyla başa çıkmasını sağlıyor. Çinliler, artık birçok Afrika hükümetinin tercih ettiği ortak halini aldı ve aynı zamanda Brezilya ve Güney Afrika gibi diğer yükselen ülkelerin de en büyük ticaret ortağı. Çin, ayrıca, Yunanistan ve Portekiz gibi Avro bölgesinin mali açıdan zorda kalan ülkelerinin bonolarını satın almaya yöneldi.

Öte yandan, Çin, yeni ekonomik ve siyasi oyuncuların yükselişine dair tablonun en büyük parçasını kaplıyor. Amerika'nın Avrupa'daki geleneksel müttefikleri olan Britanya, Fransa, İtalya ve hatta Almanya, ekonomik rütbelerini yitiriyorlar. **Artık yeni güçler yükselişte: Hindistan, Brezilya, Türkiye.** Bu güçlerin her birinin kendi dış politika öncelikleri var ve bu ülkeler, Amerika'nın dünyayı şekillendirme yeteneğini topluca kısıtlıyorlar. Hindistan ve Brezilya'nın küresel iklim değişikliğiyle mücadele görüşmelerinde nasıl da Çin'in yanında saf tuttuklarını düşünün. Veya Türkiye ve

Brezilya'nın BM'nin İran'a yaptırım karan konusunda Amerika'ya karşı nasıl "hayır" oyu kullandıklarını anımsayın, işte, tüm bunlar, önümüzdeki dönemde gerçekleşeceklerle dair küçük bir sinyal veriyor.

Ona bel bağlamayın

Şurası doğru ki; **Amerikalılar ulusal düzeyde bir çöküşten endişe ettiklerinde, en tedirgin edici rakiplerinin zayıflıklarını göz ardı ederler.** Sovyet ve Japon sistemlerinin kusurlarından, sadece geçmişe dönük olarak söz edilir oldu. Amerikan hegemonyasının önümüzdeki dönemde de devam edeceği konusunda emin olanlar, Çin sisteminin olası yükümlülüklerine dikkat çekiyorlar.

Amerikan hegemonyasının önümüzdeki dönemde de devam edeceği konusunda emin olanlar, Çin sisteminin olası yükümlülüklerine dikkat çekiyorlar. Londra'da yayımlanan **Times gazetesinde çıkan en son mülakatta, ABD Eski Başkam George W. Bush'un bir telkini yer alıyordu.** Bush, Çin'in içsel sorunlarından dolayı, Çin ekonomisinin öngörülebilir bir gelecekte Amerika'ya rakip çıkmasının olanaksız olduğunu söylüyordu. Bush, şöyle bir soru yöneltip, yanıtlım yine kendi veriyordu: Amerika'nın tek süper-güç olarak kalacağını halen düşünüyor muyum? Evet, düşünüyorum.

Ancak, Çin mucizesinin yakın zamanda yok olacağına dair tahminler de, 1970'li yılların sonundan beri Batılı analizlerin düzenli bir unsuru olmayı sürdürüyor. 1989 yılında, Komünist Parti, Tiananmen Meydanı katliamının ardından bocalamaya başladı. 1990'lı yıllarda ise, ekonomi gözlemcileri sürekli olarak Çinli bankaların ve devletin sahip olduğu işletmelerin ne denli zor durumda olduğunu vurgulayıp durdular. Bütün bunların aksine, Çin ekonomisi büyümeye devam ediyor ve yaklaşık her yedi yılda bir boyutunu iki katına çıkarıyor.

Elbette, Çin'in büyük sorunlarla karşı karşıya olmadığını iddia etmek saçma olur. Kısa vadede, Şanghay gibi büyük kentlerde **"mülk balonunun"** patlak vereceği ve enflasyonun artacağına dair birçok kanıt var. Uzun vadede ise, Çin'in alarm verici siyasi ve ekonomik dönüşümlerden geçmesi bekleniyor. **Komünist Parti, siyasi güç tekeli sonsuza dek elinde bulunduramayacak. Ve, ülkenin ihracata geleneksel bağımlılığı ve düşük değer biçilmiş döviz kuru, artan eleştiri oklarına maruz kalacağı benziyor; keza ABD ve diğer uluslararası aktörler, Çin'in ihracat temelli ekonomisinde "yeni bir denge sağlanması" yönünde taleplerini dillendiriyorlar. Ülke, aynı zamanda önemli demografik ve çevresel sorunlarla karşı karşıya: Nüfus, tek çocuk politikası yüzünden hızlı bir yaşlanma sürecine girdi. Ayrıca, su kıtlığı ve kirlilik tehditleri hissediliyor.**

Öte yandan, gelecekteki ekonomik ve siyasi çalkantıları şimdiden öngördüğünüzde, Çin'in ABD gücü karşısındaki meydan okuyuşunun ileride sonlanacağını iddia etmek büyük bir hata olur. Ülkeler ekonomik büyüme sürecine bir kez girdiler mi, onları bu süreçten alıkoymak son derece zor olur. Almanya'nın 19.yüzyıl ortalarından itibaren yaşadığı büyüme, bu anlamda öğretici bir örnektir. Almanya, felaket sonuçlar doğuran iki askeri yenilgiden, hiper-enflasyon sorunundan, Büyük Buhran'dan, demokrasinin çöküşünden, Müttefik bombardımanları altında büyük kentlerinin ve altyapısının yıkılmasından geçti. 1950'li yılların sonunda ise, her ne kadar emperyal heveslerinden feragat etse de, Batı Almanya yine dünyanın öncü ekonomilerinden biri oldu.

Çin'in, nükleer bir çağda, bir dünya savaşıma doğru çekilmesi olanaksız. Dolayısıyla, Almanya'nın 20. Yüzyılda karşılaştığı boyutta bir karmaşa ve düzensizlikle karşılaşmayacaktır. Ve, bu süreçte deneyimlediği ekonomik ve siyasi sıkıntılar ne olursa olsun, tüm bunlar, ülkenin büyük güç statüsüne yükselmesini engellemeye yeterli olmayacak. Dimdik bir duruş ve ekonomik ivme; Çin'in muazzam ve ezici üstünlüğünün önümüzdeki dönemde ilerlemesini sürdüreceği anlamına geliyor. Bu süreçte karşısına ne tür engeller çıkarsa çıksın, fark etmez.

Şimdilik

Şu an için Amerika dünyanın en büyük ekonomisi. Dünyanın önde gelen üniversiteleri, ABD'de bulunuyor. Keza, dünyanın en büyük şirketleri de aynı şekilde. ABD ordusu, tüm rakipleri karşısında kıyaslanamaz ölçüde daha güçlü. ABD, neredeyse dünyanın geri kalanının toplam harcaması kadar askeri harcama yapıyor. Buna, Amerika'nın manevi değerlerini de eklemek gerekir. Ülke, teknolojik cesareti ve girişimcilik yeteneğinin bileşkesi sayesinde, teknolojik devrime öncülük edebildi. Halen yetenekli beyin göçü, ABD'yi tercih ediyor. Ayrıca, Barack Obama'nın Beyaz Saray'a gelmesiyle birlikte, ülkenin yumuşak gücü de ivme kazandı. Yaşanan tüm aksaklıklara karşın, yapılan anketler gösteriyor ki, Obama halen dünyanın en karizmatik lideri. Çin lideri Hu Jintao, bu konuda onun eline su dökemiyor. Amerika, ayrıca, Hollywood gibi yaratıcı endüstri dallarıyla, değerleriyle, evrenselliği

günbegün yaygınlaşan İngilizceyle, Amerikan rüyasının halen cazibesini korumasıyla birlikte küresel anlamda çekiciliğini güçlendiriyor.

Tüm bunlar doğru; ancak aynı zamanda tahmin edilemeyecek kadar kırılgan. Amerikan üniversiteleri, şaheser bir değer olmayı sürdürüyor. Ancak, eğer ABD ekonomisi istihdam olanağı yaratamaz ise, **Stanford Üniversitesi ve MIT'den mezun olan parlak Asyalı mühendisler**, kabileler halinde evlerinin yolunu tutmak zorunda kalacaklar. **Fortune Dergisi'nde** yayımlanan ve dünyanın en büyük şirketlerini konu alan sıralamada, **ilk on şirket arasından sadece iki tanesi Amerikan idi: Birinci sırada Walmart, üçüncü sırada ise Exxon Mobil**. Daha şimdiden ilk on şirket arasında **üç Çinli şirket** bulunuyor: **Sinopec, State Frid ve Çin Ulusal Petrol şirketi**. Amerika, eğer fırsatlar, refah ve basan ülkesi olma özelliğini yitirirse, cazibesi de azalabilir. Birçok yabancı halen Amerikan Rüyası sayesinde bu topraklara gelse de, El Kaide ve diğerlerinin başarılı bir şekilde kullandığı bir Amerikan karşıtlığı da dünyada son derece yaygın durumda.

ABD ordusuna gelirsek, Irak ve Afgan savaşlarından çıkarılan ders; Amerika'nın savaş meydanlarındaki cesaretinin düşünüldüğünden çok daha az yararlı olduğudur. ABD birlikleri, uçakları ve füzeleri, birkaç hafta içinde dünyanın bir diğer noktasındaki bir hükümeti devirebilir; ancak işgal edilen bir ülkeye barış ve istikrar getirmek, ayrı bir meseledir. Amerika, görünürdeki zaferinin üzerinden yıllar geçmesine karşın, halen Afganistan'da sonu gelmeyen isyanlarla cebelleşiyor.

Amerikalılar sadece yabancı topraklarda maceralara girişme hevesini yitirmiyorlar; aynı zamanda Amerikan askeri bütçesi de, bu yeni kemer sıkma döneminde ciddi baskılarla karşılaşılıyor. Washington'da şu anda yaşanan tutukluluk hali; ABD'nin bütçe sorunlarını hızlı veya etkin biçimde çözebileceğine dair umutları azaltıyor. ABD hükümetinin yurtdışı kaynaklı borçlara giderek daha fazla bel bağlar hale gelmesi de, ülkeyi daha da kırılgan bir yapıya sürüklüyor. Örneğin, **Dışişleri Bakanı Hil-lary Clinton, 2009 yılında, Çinlilerden ABD Hazinesi bonolarını satın almalarını rica etmişti**. Amerika, askeri üstünlüğünü açığa dayalı harcamalar (deficit spending) yoluyla fonluyor. Bunun da anlamı, Afganistan'daki savaş, Çinlilerin kredi kartından ödeniyor. Genel Kurmay Başkanı Amiral Mike Mullen, ABD'nin ulusal güvenliği karşısında tek ve en büyük tehdit olarak artan ulusal borcunu göstermişti.

Öte yandan, Çin'in askeri harcamaları da hızlı biçimde artmaya devam ediyor. Ülke, kısa süre içinde, ilk uçak gemisini imal ettiğini açıklayacak. Çin, bu gemilerden toplamda beş-altı tane üretmeyi planlıyor. Daha da ciddi olan mesele şu ki; Çin'in yeni füze ve uydu savar teknolojisini geliştirmesi, ABD'nin Pasifik'te üstünlüğünü temellendirdiği deniz ve hava denetimini tehdit ediyor. Nükleer bir çağda, ABD ve Çin ordularının bir çatışmaya girmesi olasılık-dışı. Çin'de kabul gören görüş ise, ABD'nin bir süre sonra Pasifik'teki askeri pozisyonunu artık devam ettiremeyeceğini fark etmesi. ABD'nin bölgedeki müttefikleri (Japonya, Güney Kore ve giderek artan şekilde Hindistan), Çin'in artan gücünü çevrelemeye çalışmak için Washington ile daha fazla ortaklığa girebilirler. Ancak eğer ABD bütçesel nedenlerle Pasifik'teki varlığını geri çekmek zorunda kalırsa, müttefikleri de kendilerini yükselen bir Çin'e alıştırmaya başlayacaklardır. Bu durumda, küresel ekonominin yükselen merkezi olan Asya-Pasifik bölgesi de, Çin'in arka bahçesi haline gelecektir.

Gerçekten öyle değil

ABD'nin Soğuk Savaş'ın bitiminin ardından geçen yıllarda Çin'in yükselişi karşısında pek endişelenmemesinin nedenlerinden biri, küreselleşmenin Batılı değerleri yaydığına dair son derece kökleşmiş kanı idi. Bazı kesimler, küreselleşme ve Amerikanlaşmanın eş anlamlı olduğunu dahi düşünüyorlardı.

Bilge bir kişilik olan Fareed Zakaria, Amerika dışındaki güçlerin yükselişinin, Amerika-sonrası dünyanın temel unsurlarından biri olduğunu yazdığında, önsezilerinin güçlü olduğunu göstermişti. Ancak, Zakaria bile, bu eğilimin, aslında ABD açısından yararlı olduğunu iddia ediyordu: Güç değişimi, eğer doğru biçimde kullanılırsa, Amerika açısından iyidir. Dünya, Amerika'nın yolundan ilerliyor. Ülkeler giderek daha açık, piyasa-dostu ve demokratik hale geliyor.

Hem George W. Bush hem de Bili Clinton, küreselleşme ve serbest ticaretin, Amerikan değerlerinin ihraç edilmesi için bir araç olacağını düşünmüşlerdi. 1999 yılında, Çin'in Dünya Ticaret Örgütüne katılımından iki yıl önce, Bush, şöyle bir iddiada bulunmuştu: **"Ekonomik özgürlük, serbestlik alışkanlıklarını yaratır. Ve serbestlik alışkanlıkları da, demokrasi beklentilerini doğurur. Çin ile özgürce ticaret edin; zaman bizim lehimize işliyor."**

Bu tür bir yaklaşımda iki önemli yanlış anlaşılma söz konusu: Birinci yanlış, ekonomik büyümenin illaki ve derhal demokratikleşmeye yol açacağı, ikinci yanlış ise, yeni demokrasilerin kaçınılmaz şekilde ABD'ye karşı daha dostane ve yardımsever olacakları. Bu iki iddia da hatalı.

1989 yılında, Tiananmen Meydanı'ndaki katliamın ardından, 20 yıl sonra Çin'in halen tek partili bir devlet olmayı sürdüreceğine ve ekonomisinin hayret verici oranlara yükselebileceğine çok az Batılı analizci inanıyordu. Batı'da geçerli olan ortak (ve teskin edici) varsayım ise, Çin'in siyasi liberalizasyon ile ekonomik başarısızlık arasında bir tercihte bulunması gerektiği yönünde, şurası keskin ki; sıkı denetim altındaki bir tek parti devleti, cep telefonlarının ve dünya çapında yaygın internet ağlarının belirleyici olduğu bir dönemde basan gösteremez. Clinton'ın 1998 yılında Çin ziyareti sırasında belirttiği gibi, bu küresel enformasyon çağında, ekonomik başarının fikirler üzerinde temellendiği bir dönemde, tüm çağdaş milletlerin başarısı, kişisel özgürlüklere verdikleri önemden geçer.

Aslında, Çin, sansür ve tek parti yönetimini, son on yıllık boyunca devam eden ekonomik başarıyla birlikte idare edebildi. **Çin hükümeti ile Google arasında 2010 yılında yaşanan anlaşmazlık, bu anlamda son derece öğreticidir.** Dijital çağın ikonu olan Google, yapılan sansürleri protesto amacıyla Çin'den çekilme tehdidinde bulundu; ancak aldığı ödünler karşılığında kararından döndü. **Çin'in 2027 yılına kadar dünyanın en büyük ekonomisi olacağı düşünüldüğünde, bu ülkenin halen Komünist Parti yönetiminde bir tek parti devleti olmayı sürdürmesi mümkün.** Çin demokratikleşse bile, bundan soma ABD açısından hayatın daha kolay olacağının da bir güvencesi yok. Demokrasilerin büyük küresel meselelerde uzlaşa sağlamakla mükellef olduğu fikri, artık sürekli çürütülüyor. Hindistan, iklim değişikliği veya Daha ticaret görüşmeleri sırasında ABD ile aynı fikirde olmadı. Brezilya ise, gerek Venezüella gerekse İran konularını ele alırken ABD'den farklı bir yaklaşım benimsedi. Daha demokratik bir ülke olan Türkiye ise, bugün daha İslamcı bir Türkiye kimliğinde, İsrail veya İran meselelerinde Amerika'yla aynı çizgide ilerlemeyi reddeder oldu. Benzer açıdan ele alındığında, daha demokratik bir Çin'in, aynı zamanda daha huysuz bir Çin halini alacağı düşünülebilir. Bu konuda ulusalcı çizgide hazırlamış kitapların ve internet sitelerinin popülerliği, bir örnek sunuyor.

O kadar emin olmayın

Bush'tan Obama'ya kadar tüm ABD Başkanları, Çin'in yükselişini memnuniyetle karşıladılar. Obama, Çin ziyaretinin hemen evvelinde, geleneksel yaklaşımını şu sözlerle özetledi: Güç, sıfır toplamı bir oyun olmak zorunda değil; ve ülkeler, diğerlerinin başarısından korkmamalı. Çin'in dünya sahnesinde daha büyük bir rol üstlenme çabalarını memnuniyetle karşılıyoruz.

Ancak, resmi düzeydeki söylemlerine rağmen, Amerikan liderleri, bu konuda bazı şüpheleri haklı olarak taşımaya başladılar. Modern ekonomilerde, ticari her iki ortak için de karşılıklı yarar sağlaması, asli bir ilkedir. Bir diğer deyişle sıfır toplamı oyun yerine, kazan kazan yaklaşımı tercih edilmelidir. Ancak durum, oyun kurallarının hileli olmasını gerektirir. Obama yönetiminde ekonomi baş danışmanlığı yapmış Larry Summers, 2010 Dünya Ekonomi Forumunda, ticaretin karşılıklı yararına dair normalde işletilen kuralların, bir ticaret ortağı merkantilist veya korumacı politikalar uyguladığında geçerliliğini yitirdiğini söylemişti. ABD hükümeti, Çin'in döviz kurunu gereğinin altında değerlendirmesinin, bir tür korumacılık olduğunu ve bu durumun ABD'de istihdam kaybı, küresel düzeyde de de ekonomik dengesizliklere yol atıldığını düşünüyor. New York Times yazarı Paul Krugman ve Peterson Enstitüsü'nden C. Fred Bergsten gibi ekonomistler de benzer bir yaklaşımı benimsiyorlar; ve tarifeler ve diğer mi me araçlarının, meşru bir yanıt olacağını iddia ediyorlar. Tüm bunlar da ki kazan kazan dünyası yaratmak adına.

Ve, jeopolitik resmi daha da gen fiğimizde, Amerikan siyasetçilerin kuşağını teskin eden küreselleşme söylemine karşı, geleceğin dünyası daha ziyade sıfır toplamı bir oyuna benziyor. ABD, sanki, küreselleşmenin yarattığı karşılıklı çıkarlar, uluslararası politikanın en eski kurallarından birini yükselen güçlerin, her halükarda yerleşik güçlerle çatışacağı kavramı- yok etmiş gibi davranıyor.

Aslında, yükselen bir Çin ile zayıflayan bir Amerika arasındaki husumet artık birçok meselede Asya'daki topraksal kavgalardan insan haklarına dek- su yüzüne çıkmış durumda. Bunun birlikte, ABD ve Çin'in savaşa tutuşması gibi bir olasılık da söz konusu değil. Ancak, bunun nedeni küreselleşme sayesinde aralarındaki farklılıkların yok olması değil; her iki tarafın da nükleer silaha sahip oluşu.

Kasım ayında düzenlenen G-20 zirvesinde, ABD'nin küresel ekonomik dengesizliklerle başa çıkma yönündeki girişimi, Çin'in döviz kuru politikasını değiştirmeyi reddetmesi engeline takıldı. 2009

yılında Kopenhag'daki iklim değişikliği mücadeleleri de, ABD-Çin arasındaki bir başka restleşmenin ardından bir kargaşayla son bulmuştu. Çin'in artan ekonomik ve askeri etkinliği, Amerika'nın Pasifik'teki hegemonyasının önünde uzun vadeli bir tehdit oluşturuyor. Çin, İran konusunda BM'nin yeni yaptırım paketini isteksizce kabul etti; ancak Çin'in onayını güvence altına almak, İran'ın nükleer programını raydan çıkarması mümkün olmayan, etkisiz bir pazarlığa dayanıyordu.

Her iki taraf, Kuzey Kore ile görüşmelerde de saflarını aldılar; ancak zar zor örtbas edilen husumet, gerçekten etkin bir Çin-Amerikan işbirliğini önlüyor. Çin, II. Kim Jong rejimini sevmiyor; ancak bir yandan da, yeniden birleşmiş bir Kore karşısında da son derece endişeleniyor. Özellikle de eğer yeni Kore, halen ABD birliklerine ev sahipliği yapmayı sürdürürse... Çin, aynı zamanda kaynaklara erişim konusunda zorlu bir rekabete girişmiş durumda. Bu kaynaklar arasında petrol özel bir yere sahip; keza bu şekilde küresel fiyatlar yukarı doğru çekilebiliyor.

Amerikalı liderler, halkın önünde sıfır-toplamlı oyun mantığını reddetmekte haklılar. Bundan başka bir şey yaparlarsa, Çinlileri gereksiz yere kendilerine karşı kışkırtacaklarının farkındalar. Ancak, bu durum yine de önüne geçilemez gerçekliği gölgelememeli. Ekonomik ve siyasi güç Batı'dan Doğu'ya kayarken, yeni uluslararası düşmanlıklar da kaçınılmaz biçimde su yüzüne çıkıyorlar.

ABD'İN ELİNDE HALEN MÜKEMMEL GÜÇ UNSURLARI VAR. EKONOMİSİ MUHTEMELEN BELİNİ DOĞRULTACAK. ORDUSUNUN DİĞER HİÇBİR ÜLKENİN YANMA DAHİ YAKLAŞAMAYACAĞI BİR KÜRESEL VARLIĞI VE TEKNOLOJİK AVANTAJI MEVCUT. ANCAK, AMERİKA, SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN 1991'DE ÇÖKÜŞÜYLE 2008 YILINDA MALİ KRİZİN PATLAK VERDİĞİ 17 YILLIK DÖNEMDE ELİNDE BULUNDURDUĞU KÜRESEL EGEMENLİĞİ BİR DAHA ASLA YAŞAYAMAYACAK. O GÜNLER ARTIK SONA ERDİ.

(Foreign Policy Ocak/şubat 2011)

http://www.foreignpolicy.cora/articles/2011/01/02/think_again_american_dec

KAYNAK: TURQUIE DIPLOMATIQUE, MART 2011, SAYI: 25